

Programma

**Wadden
zeehavens**

Jaarverslag programma Waddenzeehavens 2018

13 februari 2019

Arjen Bosch

Jaarverslag 2018

Dit is de verantwoording en verslaglegging van programma Waddenzeehavens voor 2018. De indeling is gebaseerd op het bijbehorende programma 2018-2022, gespecificeerd voor 2018. Onder de genummerde kopjes is tussen haken aangegeven hoeveel dagdelen zijn gerealiseerd en hoeveel vanuit het programma waren voorzien.

Wat opvalt is dat er 22,5 dagdeel meer is besteed dan was voorzien. Dit is veroorzaakt doordat het ministerie van IenM voor de Gebiedsagenda Wadden 2050 veel extra bijeenkomsten en stuurgroepen organiseerde. Voor de Gebiedsagenda was al voorzien in een extra inspanning van in totaal 62,5 dagdelen (40+22,5), maar dat bleek onvoldoende. De Laar was bereid deze inspanning in 2018 voor haar rekening te nemen, nu de havengemeenten in de Raad van Advies hebben toegezegd de extra inspanning voor 2019 te continueren.

Voor de overige werkzaamheden was er wat meer inspanning gevraagd voor de havenontwikkelingskant, terwijl er wat minder aandacht was voor de natuur- en milieu aspecten.

1. Havenontwikkeling

(20,5 dagdelen gerealiseerd van 16)

Economische kentallen

In 2018 zijn met de Erasmus universiteit de economische kentallen geanalyseerd, en geïnterpreteerd met de havens. De secretaris schreef daarover een bron artikel en een hoofdstuk in de overheidspublicatie Wadden in Beeld 2017.

Aanjagen projecten die specialisatie bevorderen

Vanuit het programma is deelgenomen aan:

- Visietraject van Port of Harlingen. Dit traject is inmiddels vorm gegeven.
- Meerdere bijeenkomsten gericht op een integralere benadering in het investeringskader voor de Port of Harlingen en de gemeente.
- Interviewronde duurzame havenontwikkeling Port of Den Helder.
- Meerdere bijeenkomsten voor duurzame havenontwikkeling Lauwersoog.

2. Unescohavens

(12 dagdelen gerealiseerd van 16)

Follow-up Building with Nature Waddenzeehavens

Het traject van Building with Nature haven Den Helder kreeg verder vorm via provincie Noord Holland. Met steun van de gemeente Den Helder wordt deelgenomen in het traject dat wordt uitgevoerd door RoyalHaskoningDHV. Ook CWN¹ is geïnterpreteerd aan het gekozen proces. Het bureau schakelt deskundigen in, die ook eerder via EcoShape zouden deelnemen. Hierdoor zijn nog middelen in het EcoShape programma Waddenzeehavens beschikbaar. Deze zijn nog beschikbaar voor de kennisontwikkeling voor de omlegging spui bij Port of Harlingen.

Via Programma naar een Rijke Waddenzee was bij Harlingen voorzien in een project 'Natuur in en om havens'. Dit project is in onderling overleg overgegaan

¹ Coalitie Wadden Natuurlijk, samenwerkingsverband van natuurbeschermingsorganisaties

naar de haven Lauwersoog, waar het met de Waddenvereniging handen en voeten wordt gegeven.

De directeur van het “waterloopkundig instituut” van de Leibnitz Universität (Hannover) nodigde het programma uit om een werkcollege Building with Nature Waddenzeehavens te geven. Dit is in samenwerking met EcoShape vormgegeven.

Samenwerking NOVU²

Met de NOVU is een workshop over Innovaties in havens gegeven, waarvan de resultaten zijn vertaald naar de Waddenzeehavens. Met hen is een plan opgesteld om innovaties voor Waddenzeehavens te stimuleren. De NOVU is bereid haar 30 jarig bestaan in 2019 mede te wijden aan de Waddenzeehavens.

Continueren samenwerking EcoPort certificering

Diverse overleggen met de haven van Lauwersoog hebben op de valreep nog geleid tot het behalen van het tweede EcoPortcertificaat. De overige havens hebben hun certificaat deels in 2017 hun certificaat behaald. De certificaten zijn door de Secretaris Generaal van ESPO uitgereikt. Verder is deelgenomen aan enkele bijeenkomsten van het Dark Sky covenant en oil spills van de visserij.

3. Beleidstrajecten

(91 dagdelen gerealiseerd van 62,5)

Trilaterale zeehavensamenwerking

Met steun van RWS, gemeente Harlingen en Port of Harlingen is een trilaterale havenconferentie georganiseerd. Daar is een Letter of intent met Duitse en Deense havens ondertekend. Deze is de volgende dag aan de ministers van de trilaterale regeringsconferentie voor bescherming van de Waddenzee aangeboden. Dit is ook in de regeringsverklaring opgenomen.

Waddenfonds

Er zijn twee programmaliijnen uitgewerkt (Green shipping en EcoPort innovaties), die op de steun kunnen rekenen van het provinciale team Investeringskader, diverse werven, FME, MARIKO en NOVU. Daarnaast zijn twee steunbrieven aan het Waddenfonds gestuurd (Djewels en Seaurrent).

Gebiedsagenda Wadden 2050

Vanuit het programmateam wordt deelgenomen aan het projectteam Gebiedsagenda (Wadden 2050), met maar liefst 19 bijeenkomsten die veelal een hele dag (soms twee dagen) beslaan. Verder zijn er zes bijeenkomsten voor havens, havenbedrijven en visserij georganiseerd, ter voorbereiding van de stuurgroep vergaderingen waar de voorzitter van de RvA Waddenzeehavens in deelneemt.

Om de belangen van de havens goed in te brengen zijn meerdere notities opgesteld: baggeren, economische kansen, zeespiegelstijging, begrenzing en opzet van het uitvoeringsprogramma. Vanuit het programma Waddenzeehavens is voor het werkatelier in Den Helder een workshop economie gehouden.

Samenwerking Coalitie Wadden Natuurlijk

Het pact van Marrum is in 2017 met het CWN voorbereid in afgerond in het voorjaar van 2018. Het legt een solide basis voor samenwerking tussen havens en natuurbescherming. In de voorbereiding van de projectgroep Gebiedsagenda wordt nauw samengewerkt met CWN.

² Nederlands Orde van Uitvinders

Het belangrijkste onderwerp dat buiten de Gebiedsagenda met het CWN is opgepakt is de ontwikkeling van de Waddenbeheerautoriteit. Op voorstel van de Waddenzeehavens, zijn ook het Verbond Vaarrecreatie Waddenzee en de visserij bij de vorming van de Waddenbeheerautoriteit betrokken. Samen met hen zijn de leden van de Tweede kamer benaderd, is gesproken met de minister van IenM en met de Directeur Generaal van LNV. Vanuit het programma is deelgenomen aan een interviewronde en een drietal bijeenkomsten van AT-Osborne. De voorzitter van de RvA heeft deelgenomen aan twee bestuurlijke klankbordgroepen.

Overige beleidsmatige activiteiten

Ook in 2018 zijn weer de gebruikelijke bestuurlijke gesprekken gehouden, met name rond het RCW circuit. Op verzoek van de RCW is bijgedragen aan een 'havenartikel' in een speciale uitgave van het *ROMagazine* over de Waddenzee.

Er is deelgenomen aan een gesprek met de commissie Dekker, voor de evaluatie van de Waddenacademie (Commissie Dekker). Dit heeft geleid tot de aanbeveling aan de Waddenacademie om meer vooraf met de havens in gesprek te gaan. De samenwerking met de Waddenacademie en de havens is duidelijk verbeterd.

4. Organisatie

(36,75 dagdelen gerealiseerd van 36)

De samenwerking van de Waddenzeehavens is geëvalueerd, aan de hand van interviews die eind 2017 zijn gehouden, en in de Raad van Advies zijn de resultaten besproken. Er is veel waardering voor de resultaten en werkwijze.

Er zijn vijf Programmateam bijeenkomsten en er is drie maal een Raad van Advies bijeenkomst georganiseerd.

5. Communicatie

De website www.waddenzeehavens.nl is bijgehouden en wordt momenteel gereviseerd. Daarnaast is de website www.waddenseaports.com gebouwd. Deze is gevuld met 'best practices' vanuit de Nederlandse, Duitse en Deense Waddenzeehavens.